

Patyčių paplitimo Širvintų „Atžalyno“ progimnazijoje tyrimas

Kas yra patyčios?

Tai tyčinis, **pasikartojantis**, agresyvus vaikų ir paauglių elgesys, nukreiptas į silpnesnį vaiką, siekiant sukelti jam skausmą – fizinį arba emocinį.

Patyčios – tai:

prasivardžiavi-
mas

erzinimas

grasinimas

mušimas

spardymas

stumdymas

apkalbinėjimas

ignoravimas

daiktų
gadinimas

daiktų ar
pinigų
atiminėjimas

Galimos patyčių pasekmės jas nuolat patiriančiam vaikui:

- ▶ Nerimas, nesaugumas. Ilgalaikis nerimas ir baimės būsenos yra rimtas rizikos veiksnys depresijos, nerimo sutrikimo ir kitų sutrikimų, suicidinių (savižudybės) minčių atsiradimui.
- ▶ Sumažėjęs savęs vertinimas, nepasitikėjimas savimi, dažnos liūdesio ir prislėgtumo būsenos.
- ▶ Psichosomatiniai simptomai (galvos ar pilvo skausmai, miego sutrikimai, apetito praradimas ir pan.)
- ▶ Mokyklos baimė ar vengimas.
- ▶ Išmoktas bejėgiškumas. Nuolatos patirdamas patyčias ir negalėdamas jų išvengti vaikas įsisąmonina, kad jis yra bejėgis, negali nieko pakeisti ir dėl to nuleidžia rankas ir nebando imtis jokių veiksmų. Tuomet gali būti labai sunku padėti jam pasitikėti savimi ir kitais bei patikėti tuo, kad situaciją įmanoma pakeisti.

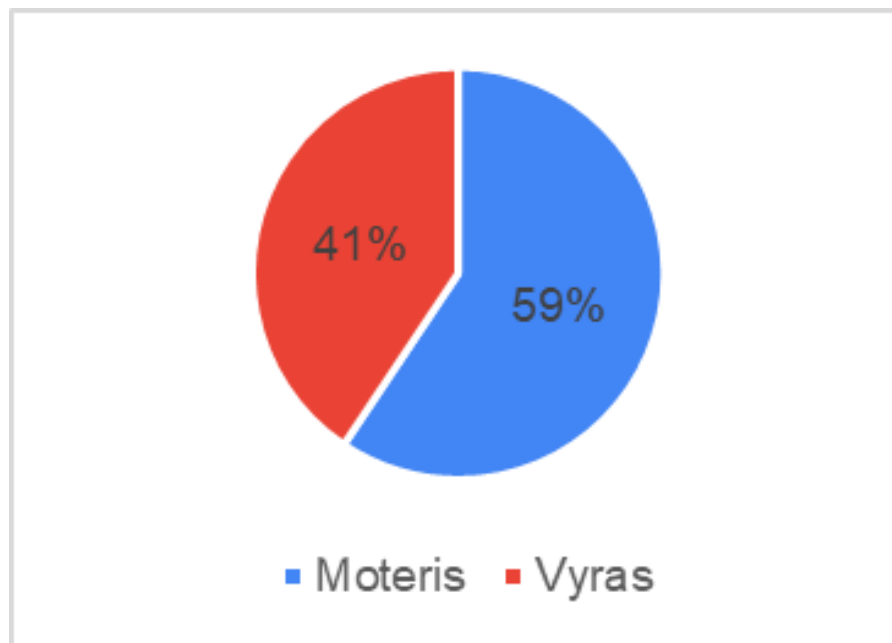
Tikslas

išsiaiškinti patyčių paplitimą tarp mokinių, tarp mokytojų ir mokinių bei nustatyti esamą situaciją mokykloje.

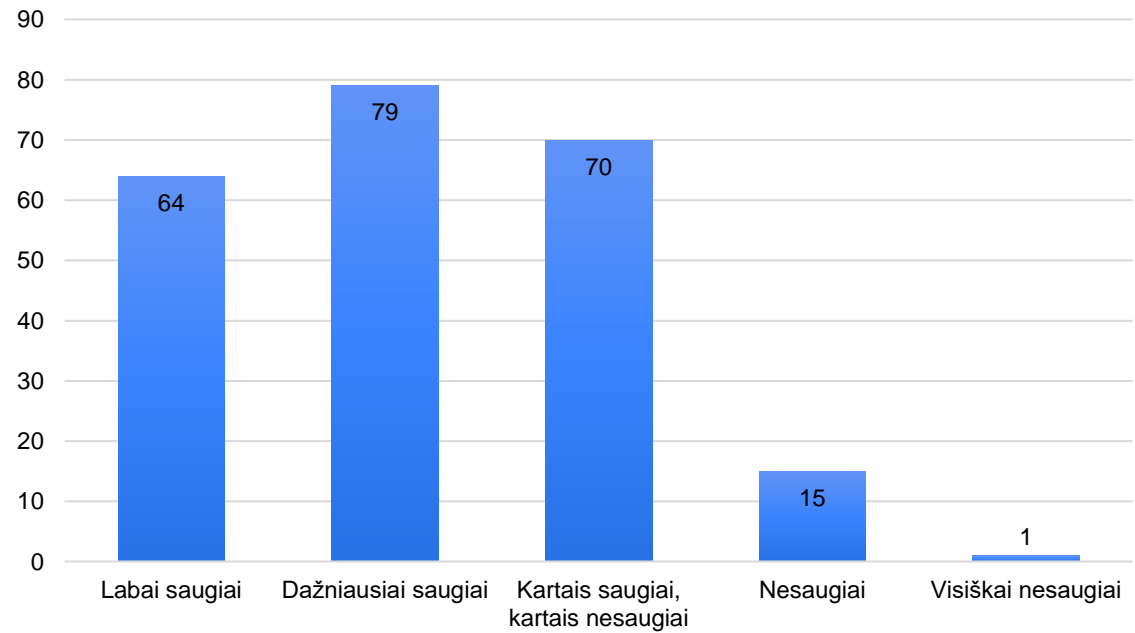
Dalyviai

Iš 370 mokinių	Dalyvavo	229 mokiniai
	5 kl.	83
	6 kl.	62
	7 kl.	42
	8 kl.	42

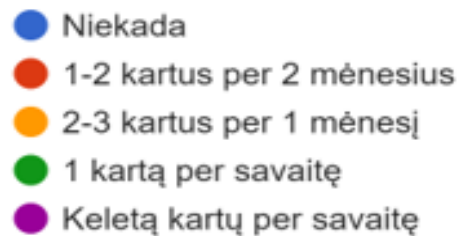
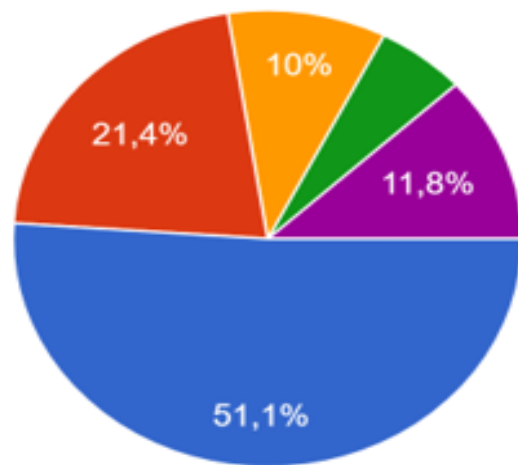
Kaip saugiai tu jautiesi mokykloje?

- ▶ 143 tyrime dalyvavę mokiniai nurodė, kad mokykloje jaučiasi saugiai arba labai saugiai. Tai sudaro 62,4% visų mokinių.

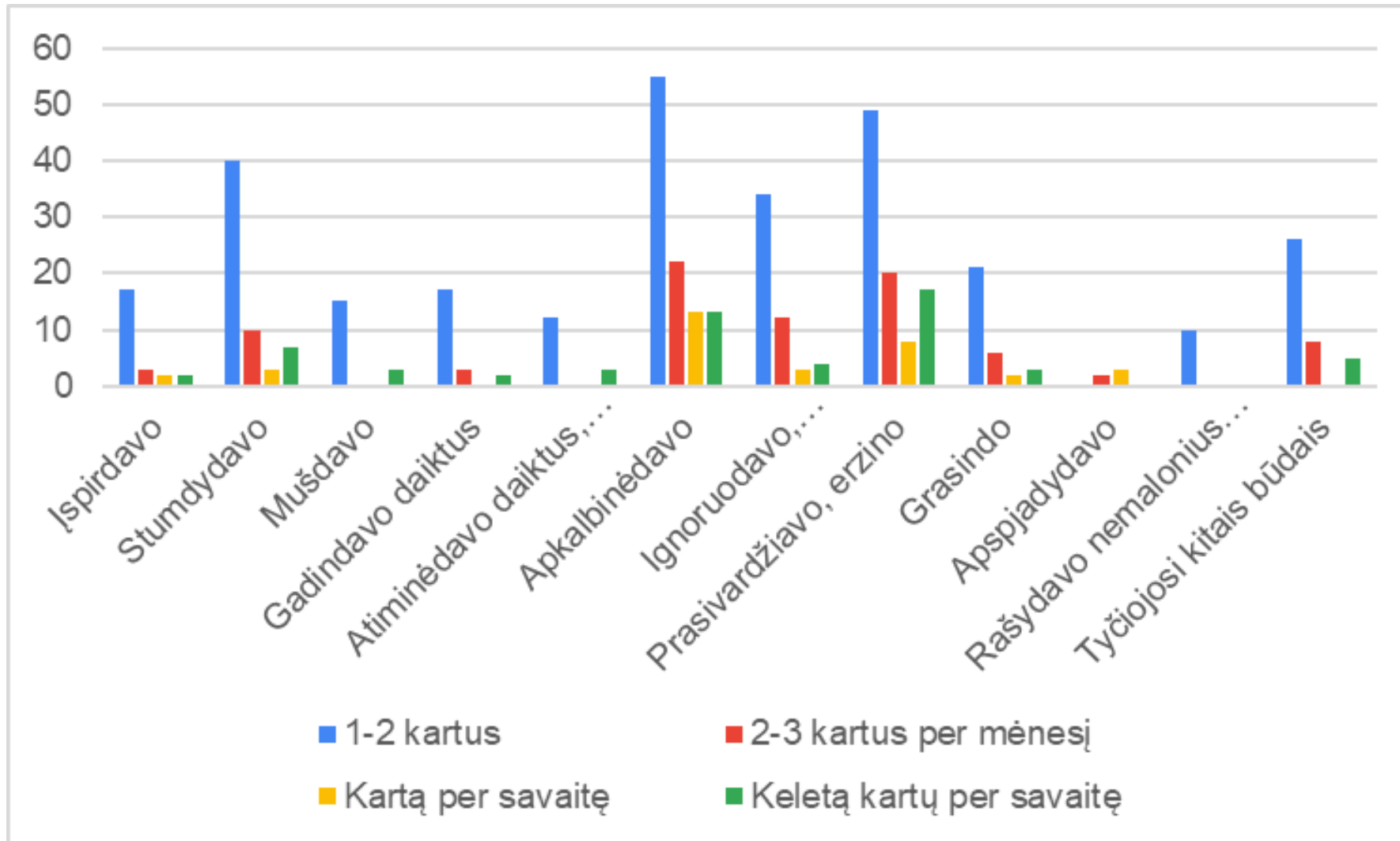

Kaip dažnai kiti mokiniai tyčiojosi iš tavęs (per paskutinius du mėnesius)?

- ▶ 51,1% mokinių teigia nepatyrę patyčių per pastaruosius du mėnesius.
- ▶ 21,4% mokinių patyčias patyrė retai (1-2 kartus per 2 mėnesius).

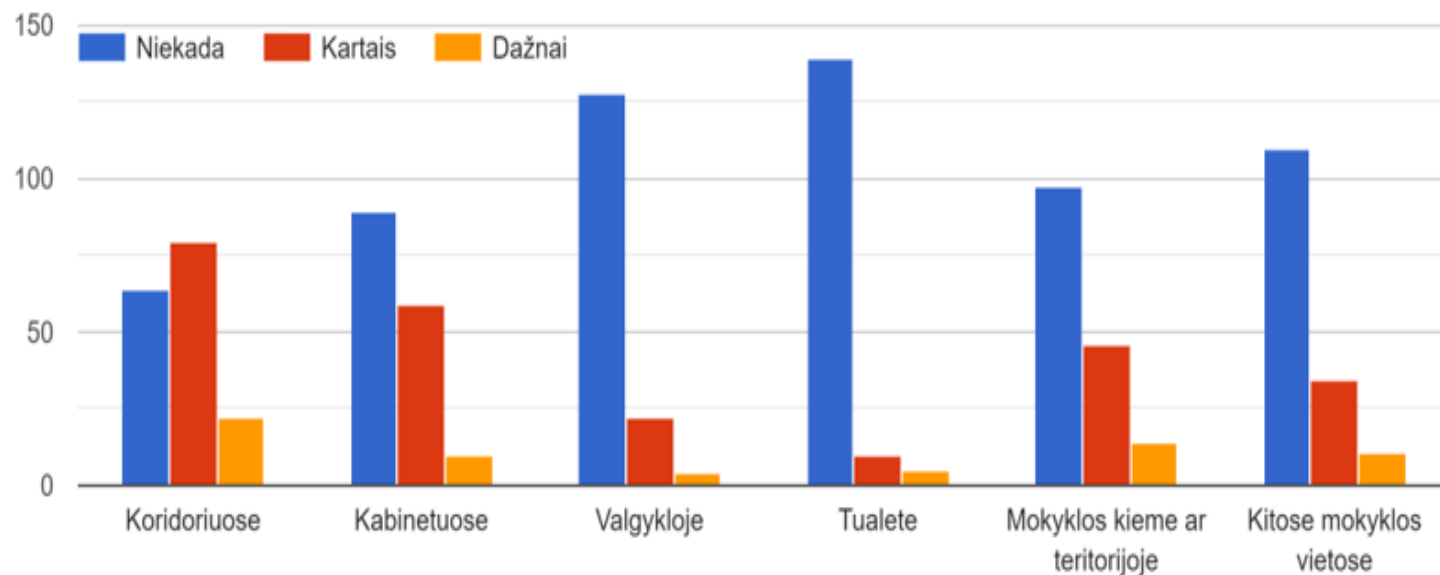

Nurodyk būdą kaip iš tavęs tyčiojosi kiti mokiniai?

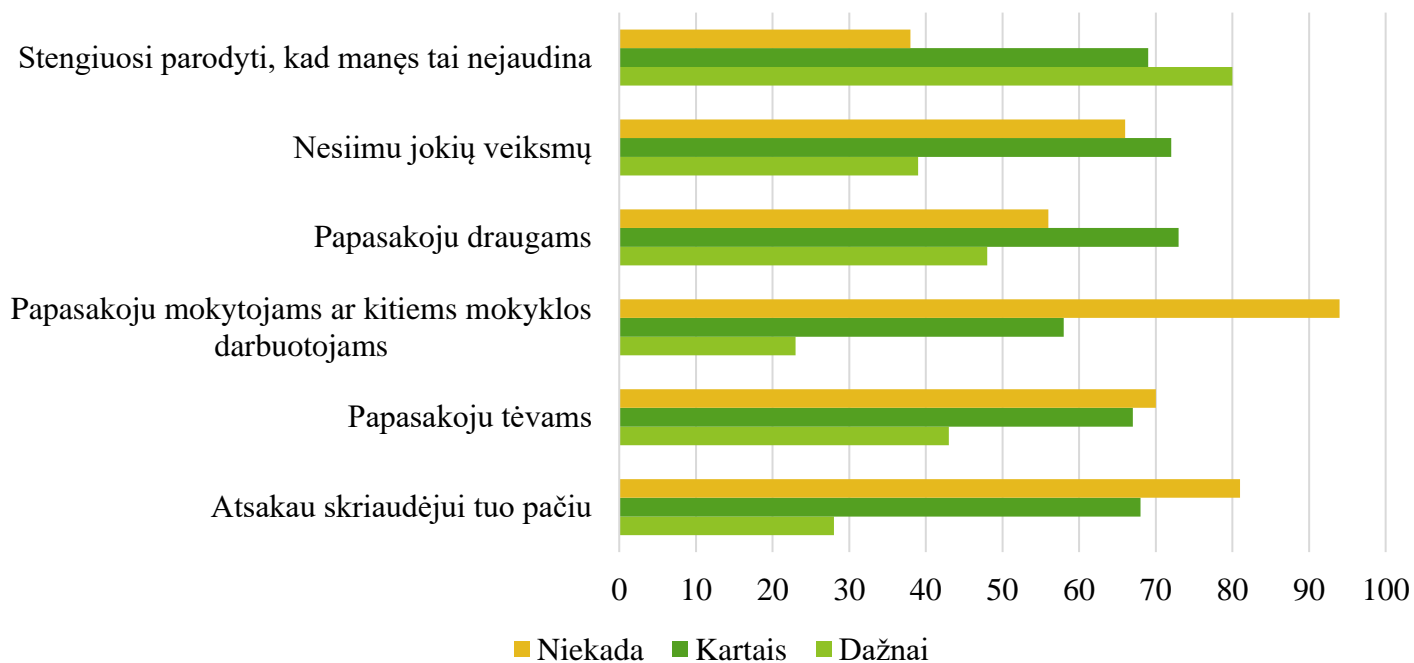
Kuriose mokyklos vietose iš tavęs tyčiojosi kiti mokiniai?

- ▶ Dažniausiai patyčios vyksta koridoriuose, mokyklos kieme, kabinetuose.
- ▶ Mažiausi patyčių mąstai valgykloje, tualetuose.
- ▶ Kitos mokinių minimos patyčių vietos: persirengimo kambariai prieš fizinio ugdymo pamokas, berniukų tualetai.

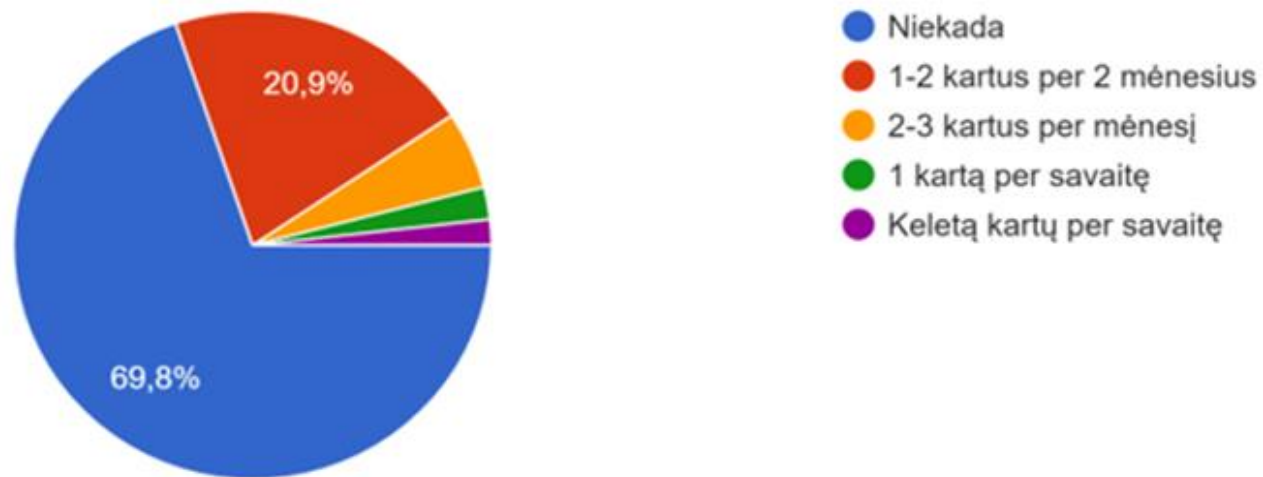
Kaip tu reaguoji, jei iš tavęs tyčiojasi?

- ▶ Mokiniai susidūrę su patyčiomis, dažniausiai linkę parodyti, kad jiems tai nesvarbu.
- ▶ Apie patiriamas patyčias dažnai papasakojama draugams, šiek tiek rečiau tėvams.

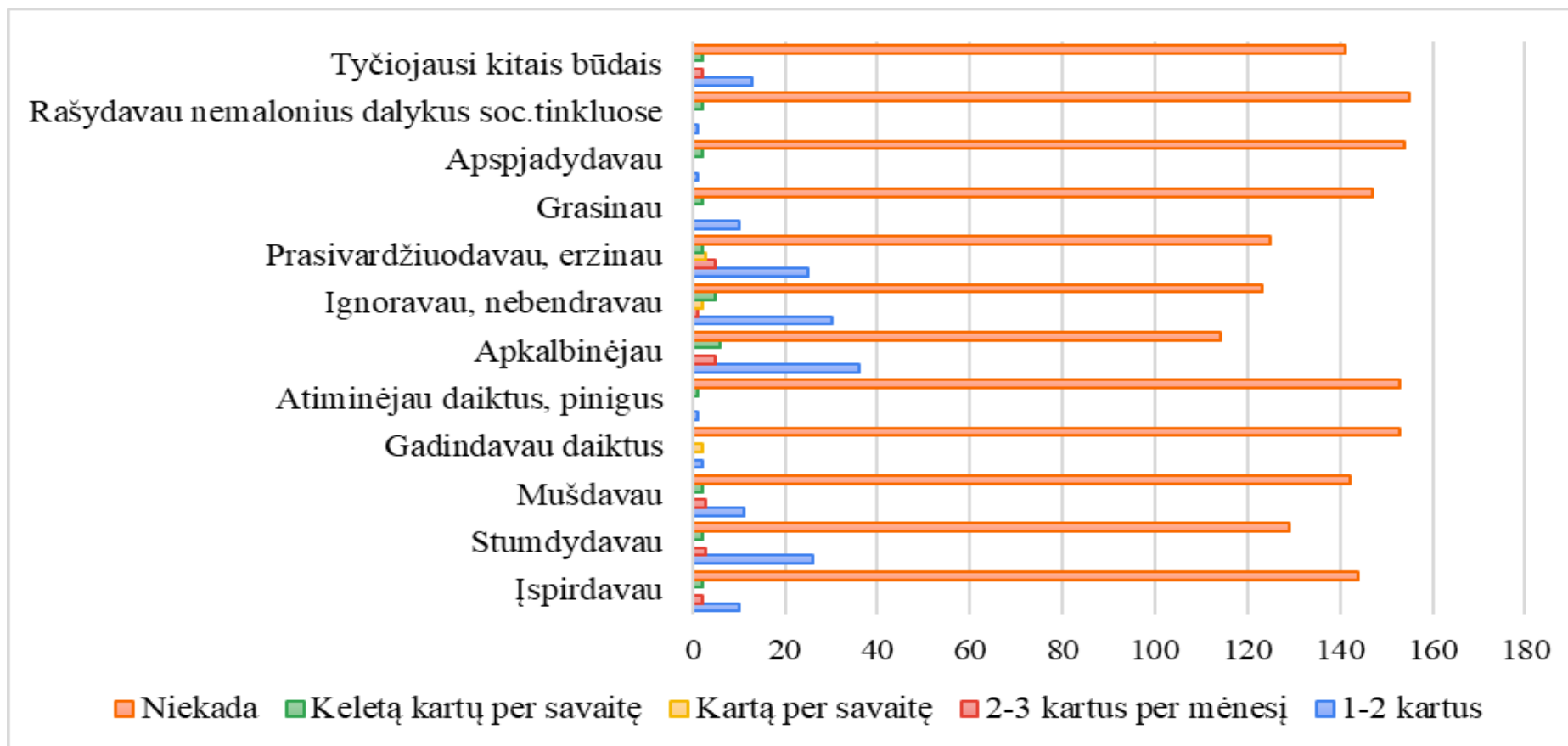
Kaip dažnai tu tyčiojaisi iš kitų mokinių (per paskutinius 2 mėnesius)?

- ▶ Didžioji dalis (69,8%) mokinių teigia nesityčiojantys iš kitų mokinių.
- ▶ 20,9 % mokinių tyčiojasi retai (1-2kartus per 2mėnesius).
- ▶ 9 mokiniai pripažįsta besityčiojantys dažnai (bent kartą per savaitę).

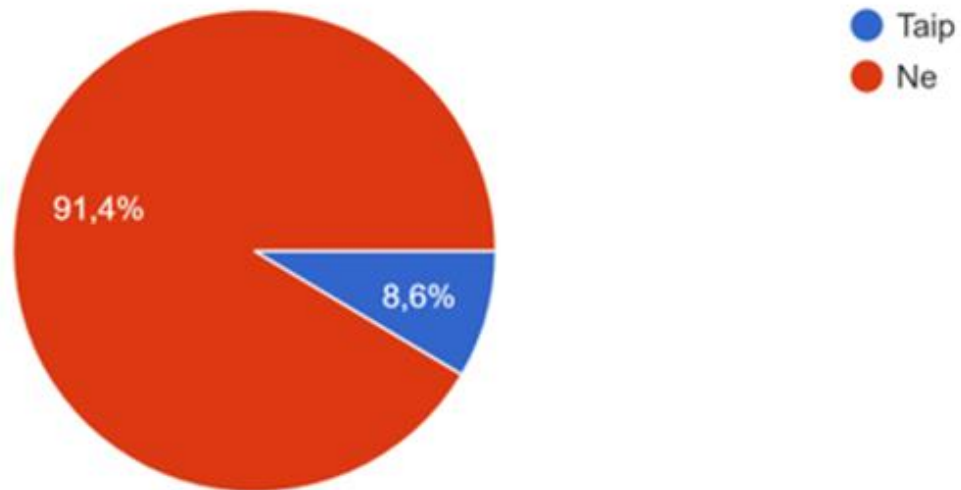
Jei tyčiojaisi iš kitų vaikų mokykloje, ar darei ką nors iš žemiau nurodytų dalykų (per paskutinius 2 mėnesius)?

Besityčiojančių mokinių tarpe labiausiai vyrauja žodinių patyčių (apkalbinėjimas, prasivardžiavimas) forma, ignoravimas.

Ar pasitaikė atvejų (per paskutinius 2 mėnesius) kad iš tavęs tyčiotųsi mokytojas ar kitas mokyklos darbuotojas?

Didžioji dalis mokinių (91,4%) nesusiduria su mokytojų patyčių apraiškomis.
19 (8,6%) mokinių teigia patyrę patyčias iš mokytojų ar kitų mokyklos darbuotojų.

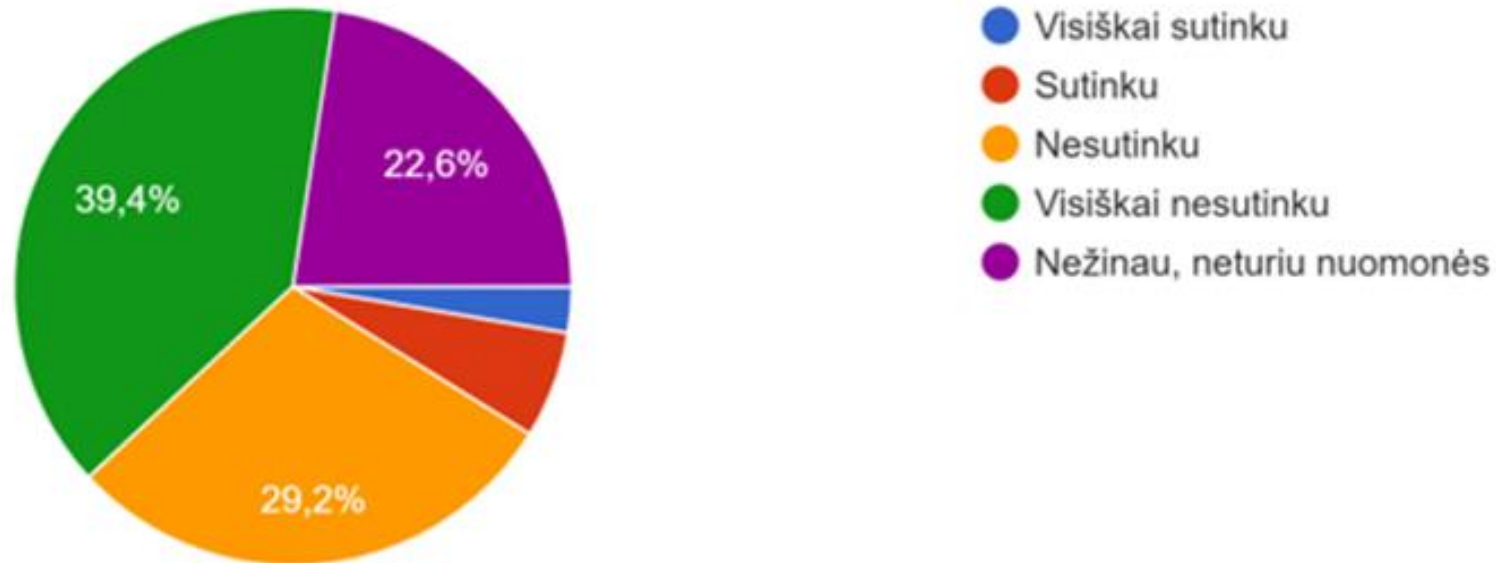

Jei iš tavęs tyčiojosi mokytojas ar kitas mokyklos darbuotojas, parašyk kaip tai vyko.

- ▶ Skirsto vaikus
- ▶ Ignoruoja
- ▶ Neatsako į užduodamus klausimus
- ▶ Diskriminuoja
- ▶ Žemina
- ▶ Menkina
- ▶ Pabrėžia mokymosi sunkumus prieš klasę
- ▶ Vadina menkinančiais žodžiais

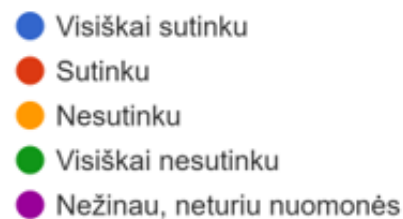
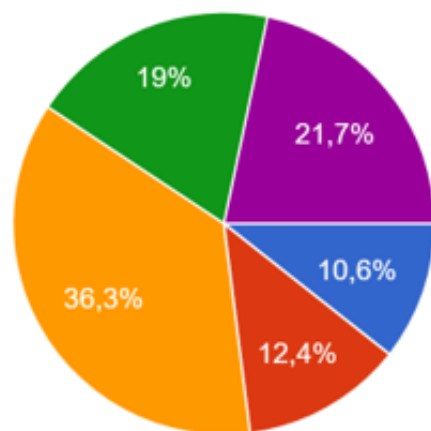
Kaip manai, ar patyčios yra normali vaikų bendravimo forma?

- ▶ 68,6% mokinių nepritaria teiginiui, kad patyčios – normali vaikų bendravimo forma.
- ▶ Patyčias normaliu reiškiniu įvardija 8,8 % mokinių.

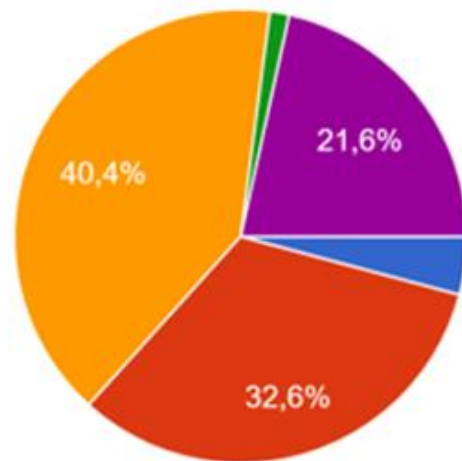
Kaip manai, ar pasakyti suaugusiems, kai iš tavęs tyčiojasi kiti mokiniai, yra blogai?

- ▶ Šiek tiek daugiau nei pusė (55,3%) mokinių mano, kad pasipasakoti apie patiriamas patyčias suaugusiems nėra blogai.
- ▶ 23% mokinių mano, kad nėra tikslinga pasipasakoti apie patiriamas patyčias suaugusiam žmogui.

Kaip tu dažniausiai elgiesi, kai mokykloje pamatai patyčių situaciją?

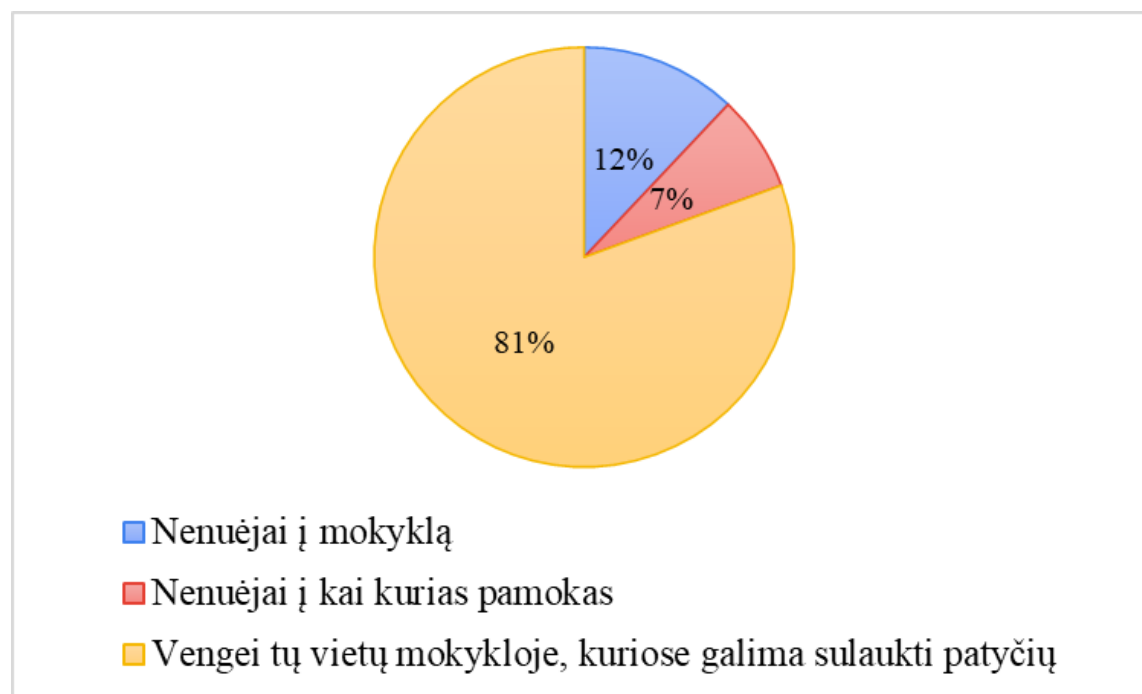
- ▶ 40,4 % mokinių pastebėję patyčias praneša apie jas suaugusiam asmeniui.
- ▶ 36,7% mokinių stebi patyčias, tačiau patys į jas nesikiša. Dauguma jų palaiko patyčias patiriančius vaikus.

- Stebiu ir nesikišu, bet tyliai palaikau skriaudėjus
- Stebiu ir nesikišu, bet tyliai palaikau patyčias patiriantį vaiką
- Pasakau suaugusiems
- Prisijungiu prie skriaudėjų
- Aktyviai bandau apginti tą vaiką, iš kurio kiti tyčiojasi

Ar yra buvę, kad dėl patyčių per paskutinius du mėnesius elgeisi taip, kaip nurodyta žemiau:

- ▶ Mokiniai patyrę patyčias dažniausiai vengia vietų, kuriose jas patiria (81% mokinių).
- ▶ 12% mokinių ryžtasi neiti į mokyklą siekdami išvengti patyčių savo atžvilgiu.

Ką tu galėtum padaryti, kad sustabdytum patyčias mokykloje?

- ▶ Nežinau
- ▶ Nieko
- ▶ Pasakyti mokytojams
- ▶ Būti tolerantiškesniu
- ▶ Ginti
- ▶ Drausminti
- ▶ Spręsti iškilusias problemas
- ▶ Neiti į mokyklą
- ▶ Pranešti tėvams
- ▶ Rodyti savo pavyzdį
- ▶ Susiimti patiems
- ▶ Informuoti Vaiko gerovės komisiją
- ▶ Per klasės valandėlę parengti pranešimą apie patyčių prevenciją
- ▶ Daugiau kalbėtis
- ▶ Pabandyti „atsidurti“ kito vietoje

Kaip manai, ką mokytojai ir kita mokyklos bendruomenė galėtų padaryti tam, kad sustabdytų patyčias mokykloje?

- ▶ Nežinau
- ▶ Nieko
- ▶ Neturiu nuomonės
- ▶ Visada budėti
- ▶ Griežtesnės bausmių sistemos
- ▶ Leisti likti klasėje (jei būna mokytoja)
- ▶ Dažniau tikrinti berniukų tualetus
- ▶ Atidžiau stebėti galimus smurtautojus
- ▶ Kalbėti su skriaudikais, jų tėvais
- ▶ Rašyti tarnybinius
- ▶ Kabinetuose budi seniūnai, o mokytojai koridoriuose
- ▶ Užsiėmimai patyčių tema
- ▶ Patys nesityčiotų
- ▶ Pokalbiai su visais patyčių dalyviais
- ▶ Daugiau kalbėti apie tai
- ▶ Griežtesnis budėjimas
- ▶ Daugiau filmavimo kamerų, dažnesnis jų peržiūrėjimas
- ▶ Anoniminės anketos, patyčių dėžutė.

Išvados (1)

- ▶ 62,4 procentai 5-8 klasių mokinių teigia, kad mokykloje jaučiasi saugiai, 30,6 procentai mokinių teigia, kad mokykloje jaučiasi kartais saugiai, kartais nesaugiai.
- ▶ 40,4 procentų mokinių teigia, kad pamatę patyčių situaciją mokykloje, informuoja apie matytas patyčias suaugusiuosius. 32,6 procentai mokinių teigia, kad pamatę patyčių situaciją mokykloje, stebi ir nesikiša, bet tyliai palaiko patyčias patiriantį asmenį.
- ▶ 51,1 procentas mokinių teigia nepatiriantys patyčių pastaruoju metu. 21,4 procentai progimnazijos mokinių patyčias patyrė retai (1-2 kartus per paskutinius 2 mėnesius).
- ▶ 69,8 procentai mokinių teigia, kad niekada per pastaruosius keletą mėnesių patys nesityčiojo iš kitų mokinių.
- ▶ Tiek patiriančių patyčias, tiek besityčiojančių mokinių tarpe dažniausiai susiduriama su žodine patyčių forma (apkalbinėjimas, pravardžiavimas).

Išvados (2)

- ▶ 42 procentai mokinių teigia, kad jie dažnai stengiasi parodyti, kad jų tai neįaudina, kai iš jų tyčiojasi.
- ▶ Mokiniam pasipasakoti apie patiriamas patyčias lengviausia savo draugams.
- ▶ Mokiniai teigia, kad dažniausiai iš jų tyčiojama tada, kai jie būna mokyklos koridoriuose, kieme. Saugiausia vieta mokykloje – valgykla.
- ▶ 91,4 procentai mokinių teigia, kad mokytojai nesityčioja iš jų.
- ▶ 81 procentas mokinių teigia, kad jie vengė vietų mokykloje, kur gali sulaukti patyčių.
- ▶ 68,7 procentai mokinių teigia, kad jie visiškai nesutinka, kad patyčios yra normali vaikų bendravimo dalis.
- ▶ 55,3 procentai mokinių nesutinka su teiginiu, kad papasakoti suaugusiems asmenims apie patyčias yra blogai.

Rekomendacijos

- ▶ Didinti mokinių sąmoningumą patyčių klausimu: padėti identifikuoti patyčias, pastebėjus patyčias patiems imtis veiksmų, patyrus/pastebėjus patyčias skatinti kalbėti su suaugusiais (auklėtoju/a , pagalbos mokiniui specialistais, tėvais) ieškant sprendimo.
- ▶ Pastebėjus patyčias, iškart jas sustabdyti, paaiškinti, kodėl toks elgesys yra taisyklių pažeidimas, ir nustatyti tokio elgesio pasekmes. Mokiniai turi žinoti, kad patyčios nėra toleruojamos.
- ▶ Mokiniam, kurie susidūrė su patyčiomis, padėti stiprinti pasitikėjimą savimi.
- ▶ Su mokiniais, kurie tyčiojosi, atrasti patyčių priežastis bei mokyti, patarti, nukreipti, padėti atrasti pagarbaus bendravimo būdų.
- ▶ Esant būtinybei, įtraukti tėvus į patyčių situacijų sprendimą.